

INFORMACJA

o posiedzeniu   **Komisji Środowiska**

nr posiedzenia: **109**

data posiedzenia: **31 maja 2023 r.**

Porządek posiedzenia:

1. XX lat Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Posiedzeniu przewodniczył:

przewodniczący komisji Zdzisław Pupa.

W posiedzeniu uczestniczyli:

senatorowie członkowie komisji:

Przemysław Błaszczyk, Jerzy Chróścikowski, Alicja Chybicka, Ewa Gawęda, Stanisław Gawłowski, Janusz Gromek, Władysław Komarnicki, Waldemar Kraska, Maciej Łuczak, Józef Łyczak, Janusz Pęcherz, Zdzisław Pupa, Jadwiga Rotnicka, Sławomir Rybicki, Janina Sagatowska, Wojciech Skurkiewicz, Rafał Ślusarz, Alicja Zając,

senator:

Andrzej Pająk,

goście, m.in.:

Ministerstwo Klimatu i Środowiska:
sekretarz stanu Jacek Ozdoba,

Ministerstwo Infrastruktury:
sekretarz stanu Marek Gróbarczyk,
zastępca dyrektora Departamentu Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej Małgorzata Bogucka-Szymalska,

p.o. II zastępca głównego inspektora ochrony środowiska Wiesław Czechowski,

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska:
naczelnik Wydziału Inspekcji Ewa Martynko-Pluta,
główny specjalista w Departamencie Monitoringu Środowiska Piotr Panek,

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej:
dyrektor Departamentu Ochrony Wód i Adaptacji do Zmian Klimatu Andrzej Rzeszotarski
ze współpracownikami,

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Komunalnych Związków Gmin:
prezes zarządu Andrzej Ruta,

Polska Izba Gospodarcza „Ekorozwój”:
prezes zarządu Krzysztof Zaręba,

Izba Branży Komunalnej:
przedstawiciel Jacek Sobiech,

ekspert Komisji Środowiska Marek Gromiec.

Ad 1.

Posiedzenie Komisji Środowiska zorganizowane zostało w związku z przypadającą w tym roku 20. rocznicą utworzenia Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Zaprezentowano informację ministra infrastruktury na temat realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz informację ministra klimatu i środowiska na temat stanu jakości wód powierzchniowych w świetle realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Swój referat przedstawił też ekspert Komisji Środowiska Marek Gromiec, który jest współautorem Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Wiceminister infrastruktury Marek Gróbarczyk przypomniał, że program służy wdrażaniu unijnej dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych z 1991 r. Zawiera wykaz aglomeracji, które muszą zostać wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków, tak aby zrzuty ścieków były zgodne z unijnymi normami. W ramach KPOŚK w latach 2003–2021 wybudowano prawie 100 tys. km sieci komunalnej i 476 oczyszczalni ścieków. Aglomeracje wydatkowały 85 miliardów zł, w tym 57 miliardów zł na kanalizację. W 2020 r. program został zaktualizowany po raz szósty. Dotyczy 1524 aglomeracji z 1653 oczyszczalniami ścieków. Zaplanowano m.in. budowę 8 tys. km sieci kanalizacyjnej i 60 oczyszczalni ścieków. Przewidywany koszt inwestycji to ok. 30 miliardów zł. Wiceminister infrastruktury poinformował, że z KPOŚK związane są też inwestycje przewidziane w procedowanej obecnie ustawie o rewitalizacji rzeki Odry – budowa lub modernizacja 120 oczyszczalni ścieków i budowa 2800 km sieci kanalizacyjnej na terenie dorzecza Odry. Inwestycje te mają poprawić jakość ścieków zrzucanych do Odry. Wiceminister Marek Gróbarczyk przypomniał też, że dyrektywa ściekowa powinna zostać wdrożona w 2015 r., ale nadal część aglomeracji nie spełnia jej wymogów (przyczyny są różne, m.in. niewłaściwe wyznaczenie aglomeracji czy brak połączeń do istniejącej sieci komunalnej). Komisja Europejska w 2022 r. podjęła decyzję o skierowaniu do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej sprawy przeciwko Polsce w związku z nieprzebrnięciem tej dyrektywy, ale jej nie wniosła. „Mam nadzieję, że wyjaśnienia przesłane Komisji zostaną przychylnie rozpatrzone” – mówił wiceminister infrastruktury. Jak dodał, wymogi dyrektywy powinniśmy spełnić do końca 2027 r.

Z przedstawionej przez przedstawicieli Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ) informacji na temat jakości wód powierzchniowych w związku z realizacją KPOŚK wynika, że ogólny stan wody w rzekach w naszym kraju jest zły. W latach 2016–2021 w przypadku 4500 rzek i zbiorników zaporowych najwyższą czystość wody stwierdzono tylko w jednej rzece, dobrą – w 200, umiarkowaną – w 2 tys. Jeśli chodzi o stan chemiczny, to wśród 2500 rzek stan dobry miało 12%, poniżej dobrego – 87%. GIOŚ oprócz monitoringu środowiska przeprowadza także kontrole w oczyszczalniach ścieków. W 2022 r. skontrolowano 986 oczyszczalni w terenie i 2300 w tzw. automonitoringu. W ich wyniku podjęto łącznie 223 decyzje o wymierzeniu opłaty podwyższonej za wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi z przekroczeniem warunków pozwolenia.

Realizację KPOŚK pozytywnie ocenił prof. Marek Gromiec, specjalista w zakresie zaopatrzenia w wodę i oczyszczania ścieków. „To był olbrzymi wysiłek inwestycyjny” – podkreślił. Jego zdaniem jednym z wyzwań jest sposób finansowania tego programu. Zwrócił też uwagę, że nie tylko Polska nie spełnia wymogów dyrektywy. „Na tle innych krajów UE wypadamy całkiem dobrze” – ocenił.

Nad informacją przeprowadzono dyskusję.

Przewodniczący komisji Zdzisław Pupa podziękował za udział w posiedzeniu inauguracyjnym obchody dwudziestolecia programu i wyraził nadzieję, że będą one pretekstem do dogłębnej analizy potrzeb finansowych i organizacyjnych, aby program mógł być jak najlepiej realizowany w przyszłości.